

ה' הוא האלהים. וכשידע אדם ששכל אחד ולא ישים פרוז, אפלו אותו הצד האחר יסתלק מן העולם ולא ימשך למטה.

והינו סוד הכתוב והיו למארות. שהנה הקלפה עולה אחר המח. המח אור. הצד האחר מות. אור בחבור של אותיות. מות בפרווד. וכשהאור הזה מסתלק משם, מתחבר באותיות מות של פרווד. מהאותיות הללו התחילה חנה וגרמה רע על העולם, פכתוב (בראשית א) ותרא האשה כי טוב החזירה האותיות למפרע ונשאר מ"ו, והם הלכו ונטלו האות תי"ו עצם, וגרמה מות על העולם, כמו שכתוב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הרי למדנו מ"ם נשארה יחידה. וא"ו שהיא חיים, תמיד מתהפכת והולכת ונוטלת תי"ו, שכתוב ותקח ותתן. ונשלמה התכה הזו והתחברו האותיות. אמר לו, ברוך אתה בני, והרי בארנו הדבר הזה.

מצוה חמישית - כתוב ושרצו המים שרץ נפש חיה. בפסוק הזה יש שלש מצוות: אחת לעסוק בתורה, ואחת להתעסק בפרה ורביה, ואחת למול לשמונה ימים ולהעביר משם הערלה. לעסוק בתורה ולהשתדל בה ולהגדילה בכל יום לתקן את נפשו ורוחו.

שבין שאדם מתעסק בתורה, הוא נתקן בנשמה אחרת קדושה, שכתוב שרץ נפש חיה. הנפש של החיה הקדושה היא. שפאשר אין אדם מתעסק בתורה, אין לו נפש קדושה, והקדושה שלמעלה אינה שורה עליו. וכאשר משתדל בתורה, באותו הדבור שהוא מברר בה, הוא זוכה לנפש החיה היא

ינדע בר נש דכלא חד ולא ישוי פירוודא, אפילו ההיא סטרא אחרא יסתלק מעל עלמא ולא אתמשך לתתא.

והיינו רזא דכתיב והיו למארות. הא קליפה בתר מוחא סלקא. מוחא אור. סטרא אחרא מות. אור בחבור דאתוון. מות בפירוודא. וכד האי אור אסתלק מתמן, מתחברא באתוון מות דפירוודא. מאלין אתוון שריאת חוה וגרמת בישא על עלמא. כמה דכתיב, (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב אהדרת אתוון למפרע אשתאר מ"ו ואנון אזלו ונטלו אות תי"ו בהדיהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הא אוליפנא מ"ם אשתארת יחידאה, וא"ו דאיהו חייך תדיר אתהפכת ואזלת ונטלת תי"ו דכתיב ותקח ותתן ואשתלים תיבה דא ואתחברו אתוון. אמר ליה בריך אנת ברי והא אוקימנא מלה דא.

פקודא חמישאה כתיב, ושרצו המים שרץ נפש חיה. בהאי קרא אית תלת פקודין. חד למלעי באורייתא. וחד לאתעסקא בפרה ורביה. וחד למגזר לתמנייא יומין ולאעברא מתמן ערלתא. למלעי באורייתא ולאשתדלא בה ולאפשא לה בכל יומא לתקנא נפשיה ורוחיה.

דביון דבר נש אתעסק באורייתא אתתקן בנשמתא אחרא קדישא. דכתיב שרץ נפש חיה. נפש דהיא חיה קדישא. דכד בר נש לא אתעסק באורייתא לית ליה נפשא קדישא. קדושא דלעילא לא שריא עלוי. וכד אשתדל באורייתא, בההוא רחישו דרחיש בה זכי להיא נפש חיה, ולמהדר כמלאכין קדישין. דכתיב, (תהלים קג)

וְלִהְיוֹת כְּמוֹ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים,
שְׁפָתוֹב (תהלים ק) בְּרָכוּ ה'
מְלֹאכִיו. אֵלוּ הֵם שְׁמַתְעֵסְקִים
בַּתּוֹרָה שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִיו בְּאַרְץ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאָרֶץ. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם שְׁנִינּוּ, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם כְּנָפִים
כְּנִשְׂרִים וְשִׁשְׁוֹטוֹ בְּכָל הָעוֹלָם,
שְׁפָתוֹב (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחֲלִיפוּ
כַח יַעֲלוּ אֲבָר כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ מֵה
שְׁפָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ -
זוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת מִים, יִשְׂרָצוּ
וְיִוָּצִיאוּ שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה
מִהַמְּקוֹם שֶׁל הַחַיָּה הַהִיא יִמָּשְׁכוּ
אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר. וְעַל
כֵּן אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר
בְּרָא לִי אֱלֹהִים, לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה,
וְאֵז - וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִצְוָה שְׁשִׁית - לְהַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה. שְׁכַל מִי שְׁמַתְעֵסֵק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה, גּוֹרֵם לְנִהַר הַהוּא לְהִיּוֹת
נוֹבֵעַ תָּמִיד וְלֹא יִפְסְקוּ מִיָּמִיו.
וְהֵם מִתְמַלֵּא בְּכָל הַצְּדִידִים.
וּנְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת
וְיִוָּצִיאוֹת מְאוֹתוֹ הָאֵילָן, וְצִבְאוֹת
רַבִּים מִתְגַּדְּלִים לְמַעְלָה עִם
אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. זֶה בְּרִית הַקְּדָשׁ, הַנִּהַר
שְׁשׁוֹפֵעַ וְיִוָּצֵא, וְהַמִּים שֶׁלוֹ
מִתְרַבִּים וְשׁוֹרְצִים שְׂרָץ
וְהַתְּרַבּוֹת שֶׁל נִשְׁמָתוֹ לַחַיָּה
הַהִיא.

וּבְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שְׁנִקְנְסוֹת
לַחַיָּה הַהִיא, יוֹצֵאִים כְּמֵה עוֹפּוֹת
שְׁפוֹרְחִים וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם.
וּכְאֲשֶׁר הַנְּשָׁמָה יוֹצֵאת אֶל
הָעוֹלָם הַזֶּה, הָעוֹף הַהוּא שְׁפוֹרֵחַ
וְיִוָּצֵא עִם הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת, מְאוֹתוֹ
הָעֵץ יוֹצֵא עִמּוֹ. כְּמֵה יוֹצֵאִים עִם
כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה? שְׁנַיִם, אֶחָד
מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. אִם הוּא
זוֹכֵה - הֵם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ,

בְּרָכוּ יְיָ מְלֹאכִיו, אֵלֶיךָ אֲנוּן דְּמַתְעַסְקִין
בְּאוֹרֵייתָא דְּאִקְרוּן מְלֹאכִיו בְּאַרְעָא.

וְדָא הוּא דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ.
הַאי בְּהַאי עֲלָמָא. בְּהַהוּא עֲלָמָא
תְּנִינָן דְּזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לוֹן
גְּדַפִּין כְּנִשְׂרִין וְלֹא שְׂטָא בְּכָל עֲלָמָא דְּכַתִּיב,
(ישעיה מ) וְקוֹי יְיָ יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֲבָר
כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאָרֶץ דָּא אוֹרֵייתָא דְּאִקְרִי מִים יִשְׂרָצוֹן
וְיִפְקוֹן רַחֲשָׁא דְּנֶפֶשׁ חַיָּה מְאֹתָהּ דְּהַהִיא
חַיָּה יִמָּשְׁכוֹן לָהּ לְתַתָּא כְּמֵה דְּאִתְמַר. וְעַל
דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי
אֱלֹהִים, לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְכַדִּין וְרוּחַ נְכוֹן
חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי:

בְּקוֹדָא שְׁתִּיתָאָה לְאַתְעַסְקָא בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
דְּכָל מָאן דְּאַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה,
גָּרִים לְהַהוּא נִהַר לְמַהוּי נְבִיעַ תְּדִיר וְלֹא
יִפְסְקוֹן מִיָּמִיו. וְיִמָּא אֶתְמַלְיָא בְּכָל סְטָרִין.
וְנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין מִתְחַדְּשִׁין וְנִפְקִין מִהַהוּא
אֵילָנָא. וְחִילִין סְגִיָּאִין אֶתְרַבִּיאוּ לְעֵילָא בְּהַדִּי
אֲנוּן נִשְׁמַתִּין. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית א)
יִשְׂרָצוּ הַמִּים שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְּרִית קְרִימָא
קְדִישָׁא נִהַר דְּנִגִיד וְנִפְיָק, וְיִמָּא דִּילִיָּה
אֶתְרַבִּיאוּ וְרַחֲשִׁין רַחֲשָׁא וְרַבּוּיָא דְּנִשְׁמַתִּיהָ
לְהַהִיא חַיָּה.

וּבְאֲנוּן נִשְׁמַתִּין דְּעֵאלִין בְּהַהִיא חַיָּה נִפְקִי
כְּמֵה עוֹפֵי דְּפָרְחָן וְטָאָסָן כָּל עֲלָמָא.
וְכַד נִשְׁמַתָּא נִפְקָא לְהַאי עֲלָמָא הַהוּא עוֹפָא
דְּפָרַח וְנִפְקָ בְּהַדִּי הַאי נִשְׁמַתָּא מִהַהוּא אֵילָנָא
נִפְקָ עִמִּיהָ. כְּמֵה נִפְקָן בְּכָל נִשְׁמַתָּא וְנִשְׁמַתָּא.
תְּרִין, חֵד מִיָּמִינָא וְחֵד מִשְּׂמָאלָא. אִי זְכִי אֲנוּן
נְטָרִין לִיָּה דְּכַתִּיב, (תהלים צא) פִּי מְלֹאכִיו יַצְוֶה
לָךְ. וְאִי לֹא אֲנוּן מְקַטְרְגִי עֲלֵיָּה.